

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupen Mgr. Janem Švarcem, advokátem se sídlem Vodičkova 695/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 2. 2024, č. j. 2 Ad 12/2022-24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2022, č. j. MPSV-2022/44397-911.

[2] Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán

I. stupně“) ze dne 29. 12. 2021, č. j. 1747394/21/AB, kterým bylo podle § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění účinném do 31. 12. 2014 (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), rozhodnuto o nepřiznání dávky státní sociální podpory příspěvku na bydlení ode dne 1. 3. 2014.

[3] Stěžovatel proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobou u městského soudu. Tvrdil, že doložil požadované doklady na celý dům, a nikoli na konkrétní byt, přičemž podle

judikatury Nejvyššího správního soudu se bytem rozumí i dům; napadené rozhodnutí je tak nezákonné pro nesprávné posouzení právní otázky.

[4] **Městský soud** podanou žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Městský soud po obsáhlé rekapitulaci dosavadního průběhu řízení před správními orgány a soudy námitce stěžovatele nepřisvědčil, neboť správní orgány jsou vázány závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v rozsudku ze dne 3. 10. 2018, č. j. 1 Ads 85/2018-37. Městský soud uvedl, že Nejvyšší správní soud se v uvedeném rozhodnutí nezabýval situací, kdy se v rodinném domě nachází více bytových jednotek, nýbrž obecně judikoval, že bytem se pro účely příspěvku na bydlení rozumí i rodinný dům. V posuzovaném případě však z nájemní smlouvy, ze sdělení Městské části Praha 8 jakož i z vyjádření stěžovatele vyplývá, že v rodinném domě se nachází dvě bytové jednotky, přičemž stěžovatel výslovně uvedl, že užívá byt v 1. patře rodinného domu.

[5] Za této situace žalovaný dle městského soudu pro účely přiznání příspěvku na bydlení správně posuzoval rodinný dům jako byt, resp. že stěžovatel je nájemcem bytu na základě nájemní smlouvy na celý dům. Stěžovatel však nesplnil další předpoklady pro přiznání příspěvku na bydlení, přestože byl podrobně vyzván k doložení nákladů na bydlení souvisejících s užíváním bytové jednotky v 1. patře rodinného domu, neboť pouze tato bytová jednotka je pro posouzení žádosti stěžovatele o příspěvek na bydlení relevantní. Městský soud připomněl, že příspěvek na bydlení je vázán na konkrétní bytovou jednotku, přičemž je nutné doložit náklady související pouze s touto bytovou jednotkou. Vzhledem k tomu, že stěžovatel výzvě k doložení nákladů souvisejících pouze s touto bytovou jednotkou nevyhověl, byly dle soudu dány důvody pro nepřiznání dávky z důvodu nesplnění výzvy dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře.

[6] Rozsudek městského soudu napadl stěžovatel **kasační stížností**; městskému soudu vytýká nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)].

[7] Stěžovatel především namítá, že se městský soud neřídil závazným právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 1 Ads 85/2018-37, podle něhož je třeba za byt pro účely příspěvku na bydlení považovat též rodinný dům, a to za situace, kdy v rodinném domě jsou dva byty. Splnit požadavek správních orgánů doložit doklady týkající se konkrétního jednoho bytu (dílčí části domu) je kromě toho dle stěžovatele nemožné, neboť žádné takové doklady neexistují. Pronajat byl dům (tedy optikou závazného právního názoru byt) jako celek, a logicky tak existují pouze doklady o nákladech k domu jako celku. Po stěžovateli by tak bylo vyžadováno splnění povinnosti, jejíž splnění je nemožné; zamítnutí příspěvku na bydlení z tohoto důvodu je absurdní. Stěžovatel doplnil, že v katastru nemovitostí navíc žádné bytové jednotky zapsány nejsou, tedy i právně jde pouze o jednu bytovou jednotku, přičemž rozdělení na byty je spíše nezávaznou orientační pomůckou. Stěžovatel ke kasační stížnosti doložil informativní výpis z katastru nemovitostí.

pokračování

[8] Žalovaný ve **vyjádření** ke kasační stížnosti serval na svém závěru, že dávku státní sociální podpory nelze čerpat současně na dva byty. Žalovaný respektuje předešlý rozsudek Nejvyššího správního soudu v této věci (sp. zn. 1 Ads 85/2018) a považuje podmínku stanovenou § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře, tj. existenci nájemního vztahu stěžovatele k bytu, za splněnou. Nejvyšší správní soud se v citovaném rozsudku nezabýval otázkou, zda lze příspěvek na bydlení čerpat na více než jeden byt v rodinném domě, ale tím, zda lze rodinný dům považovat za byt, splňuje-li definici zákona o státní sociální podpoře, neboť stěžovateli byla původně žádost o dávku zamítnuta z důvodu, že si pronajímá dům, a nikoliv byt. Nejvyšší správní soud v uvedené věci také neřešil, jaké náklady na bydlení mají být v případě nájmu rodinného domu se dvěma bytovými jednotkami zohledněny. Žalovaný připomněl, že pro vymezení pojmu byt dle zákona o státní sociální podpoře je rozhodující, zda jde o byt dle stavebně technických předpisů či zda byl prostor jako byt zkolaudován. V případě stěžovatele byly v rodinném domě zkolaudovány dva byty, což vyplývá jak ze sdělení Úřadu městské části Praha 8, tak i z nájemní smlouvy ze dne 27. 8. 2013. Dle žalovaného je nerozhodné, jak je uvedená nemovitost zapsaná v katastru nemovitostí, rozhodující je, jak je zkolaudována, a to vzhledem k zákonné definici bytu. Podle žalovaného není důvod, proč by stát měl stěžovateli hradit nájem a náklady spojené s bydlením na dvou bytech nadstandardní velikosti, které nadto dle nájemní smlouvy obývaly další osoby, jež nebyly společně posuzovanými osobami. Stěžovatel byl v souladu s rozsudkem městského soudu ze dne 27. 5. 2021, č. j. 13 Ad 17/2019-36, znovu vyzván, aby doložil náklady na bydlení za jeden byt. Jelikož tak neučinil, byl tím dán důvod pro zamítnutí dávky z důvodu nesplnění výzvy dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[9] **Nejvyšší správní soud** konstatuje, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti kasační stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[10] Vzhledem k tomu že se v dané věci jedná o kasační stížnosti proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodoval specializovaný samosoudce, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jelikož pokud by tomu tak nebylo, musela by být v souladu s uvedeným ustanovením odmítnuta jako nepřijatelná.

[11] Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS vyložil právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, a to tak, že jsou jeho znaky naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, je podle závěrů zaujatých v označeném usnesení přijatelná v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikturní odklon; (4)

pokud by bylo v napadeném rozhodnutí městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že předložená kasační stížnost předestírá k rozhodnutí otázku, zda se městský soud řídil závazným právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 1 Ads 85/2018-37. V posuzované věci nebylo možné *a priori* vyloučit takové pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Z důvodů uvedených sub (1) a (4) kritérií přijatelnosti proto shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako přijatelnou. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že stěžovatel podal dne 2. 6. 2014 žádost o dávku státní sociální podpory příspěvku na bydlení (dále též jen první řízení o žádosti). V žádosti uvedl, že je nájemcem bytu na adrese Z. 477/8, P.; v bytě byla společně s ním hlášena k trvalému pobytu další osoba. Z předložené nájemní smlouvy vyplynulo, že ji stěžovatel uzavřel s pronajímatelem D. E., předmětem nájmu byl rodinný dům na shora uvedené adrese. Ve smlouvě bylo dále ujednáno, že byt bude spolu s nájemcem užívat dalších pět konkrétně uvedených osob. Nájemné bylo sjednáno na částku 25 000 Kč měsíčně, výše úhrady za služby spojené s užíváním bytu činila 1 500 Kč.

[14] Ze sdělení Městské části Praha 8 vyplynulo, že stavba rodinného domu na adrese Z. 477/8, P. 8, obsahuje 2 bytové jednotky.

[15] Správní orgán I. stupně žádost stěžovatele rozhodnutím ze dne 18. 8. 2014, č. j. 1339785/14/AB, zamítl. Stěžovatel ani na výzvu neprokázal nájemní vztah k bytu, neboť doložil pouze nájemní smlouvu k rodinnému domu; podle smlouvy mělo rodinný dům užívat dalších pět osob.

[16] Rozhodnutím ze dne 3. 12. 2014, č. j. MPSV-UM/23236/14/4S-HMP, žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[17] Žaloba proti tomuto rozhodnutí byla rozsudkem městského soudu ze dne 29. 1. 2018, č. j. 2 Ad 6/2015-35, zamítnuta. Soud mimo jiné uvedl, že v dané věci nelze extenzivně interpretovat § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře i na nájemce rodinného domu, v němž se nachází bytové jednotky.

[18] Ke kasační stížnosti stěžovatele byl uvedený rozsudek městského soudu spolu s rozhodnutím žalovaného zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2018, č. j. 1 Ads 85/2018-37, a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud v rozsudku označil za spornou otázku, zda je možné pro účely příspěvku na bydlení za byt považovat i rodinný dům, a dále, s odkazem na svou dřívější judikaturu konstatoval, že nespátňuje žádný racionální důvod, proč by měl být činěn rozdíl na základě pouhého označení objektu,

pokračování

ve kterém se samotný byt, jakožto soubor místností, nachází.„[s]tanovil-li zákonodárce výslovně,

že podmínkou pro přiznání příspěvku na bydlení je nájemní vztah (či vlastnictví bytu) a nahlášený trvalý pobyt

v bytě, nelze tato pravidla svévolně rozšiřovat či obcházet. Nyní se však jedná o posouzení otázky, zda do pojmu byt může spadat též rodinný dům. Rodinný dům je z funkčního hlediska zároveň bytem, nejedná se proto o rozšiřování zákonem stanovené podmínky, ale o racionální výklad pojmu byt.“ Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že jak žalovaný, tak městský soud nesprávně posoudili rozhodnou právní otázku a zatížili tak svá rozhodnutí vadou nezákonnosti. Současně Nejvyšší správní soud doplnil, že při splnění dalších předepsaných podmínek, které v posuzované věci nebyly předmětem přezkumu, je třeba za byt pro účely příspěvku na bydlení považovat i rodinný dům.

[19] Žalovaný, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, rozhodnutím ze dne

11. 12. 2018, č. j. MPSV-2018/248561-911, zrušil rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 18. 8. 2014, a současně mu uložil, aby přezkoumal, zda v případě stěžovatele byly splněny ostatní podmínky pro vznik nároku na dávku státní sociální podpory příspěvku na bydlení. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 14. 2. 2019, č. j. 289737/19/AB (druhé řízení o žádosti), stěžovateli dávku státní sociální podpory nepřiznal. Odvolání stěžovatele žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 4. 2019, č. j. MPSV-2019/78983-911, zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[20] Rozsudkem městského soudu ze dne 27. 5. 2021, č. j. 13 Ad 17/2019-36, bylo napadené rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Soud vytkl správním orgánům, že nevyzvaly stěžovatele k tomu, aby prokázal, ve které bytové jednotce

v pronajímaném domě skutečně bydlí. Žalovaný, vázán rozsudkem městského soudu, rozhodnutím ze dne 14. 7. 2021, č. j. MPSV-2021/119822-911, rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 14. 2. 2019 zrušil a uložil mu, aby vyzval účastníka řízení dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře k doložení skutečností nutných pro vyhodnocení nároku na dávku příspěvku na bydlení.

[21] Výzvou správního orgánu I. stupně ze dne 5. 11. 2021 (třetí řízení o žádosti), byl stěžovatel vyzván k doplnění žádosti, a to a) k identifikaci konkrétní bytové jednotky, jíž je uživatelem dle nájemní smlouvy rodinného domu (s tím, že nárok na dávku je možné uplatnit pouze na 1 byt), b) doplnění podpisu společně posuzované osoby do žádosti, c) osvědčení výše nákladů na bydlení uhrazených v souvislosti s užíváním předmětného bytu, na který je nárok uplatňován (stěžovatel uvedl náklady na bydlení uhrazené za užívání rodinného domu, tzn. za užívání 2 bytů v domě). Stěžovatel byl ve výzvě poučen, že uvedené skutečnosti je třeba doložit do 8 dnů od doručení listiny. Zároveň byl poučen o možných následcích nesplnění výzvy, tedy že může být zastavena výplata dávky, dávka odejmuta nebo nepřiznána. Výzva byla stěžovateli doručena dne 5. 11. 2021.

[22] K výzvě zaslal stěžovatel dne 18. 11. 2021 vyjádření, že užívá byt v 1. patře domu, na nějž žádal příspěvek na bydlení. Výši nákladů může osvědčit pouze za celý dům,

protože v uvedeném období byl nájemcem celého domu. To však dle stěžovatele nebrání přiznání dávky s ohledem na rozsudek NSS, sp. zn. 1 Ads 85/2018. Stěžovatel doplnil potvrzení o úhradě platby za říjen 2013 ve výši 25 000 Kč za nájemné a 1 800 Kč za služby, současně stěžovatel doplnil podpis společně posuzované osoby. Stěžovatel byl dne 3. 12. 2021 vyrozuměn správním orgánem I. stupně, že po shromáždění podkladů pro rozhodnutí nemá nárok na dávku, neboť prokazatelně nesplnil písemnou výzvu správního orgánu ze dne 5. 11. 2021, když neosvědčil náklady na bydlení za rozhodné období uhrazené v souvislosti s užíváním bytu. Rozhodnutím ze dne 29. 12. 2021, č. j. 1747394/21/AB, nebyla stěžovateli přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 3. 2014, neboť nesplnil výzvu k osvědčení výše nákladů na bydlení uhrazených v souvislosti s užíváním bytu, na který je nárok na dávku uplatňován, za rozhodné období 4. čtvrtletí 2013.

[23] O odvolání stěžovatele rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 3. 2022, č. j. MPSV-2022/44397-911; v něm konstatoval, že stěžovatel neobjasnil veškeré skutečnosti, které jsou rozhodné pro zjištění nároku na dávku státní sociální podpory, neboť nedoložil náklady na bydlení na konkrétní byt, přestože byl k doložení těchto skutečností vyzván správním orgánem I. stupně a poučen o následcích nesplnění výzvy.

[24] Stěžovatel v kasační stížnosti především namítá, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu se pro účely příspěvku na bydlení bytem rozumí i dům. Tím, že stěžovatel doložil požadované doklady na celý dům, má za to, že splnil podmínky pro přiznání příspěvku na bydlení. Splnit žádost správních orgánů doložit doklady týkající se konkrétního jednoho bytu dle stěžovatele nelze; žalovaný a městský soud tímto požadavkem vybočili z právního názoru NSS vyjádřeného v rozsudku č. j. 1 Ads 85/2018-37.

[25] Podle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže a) jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a b) součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.

[26] Podle § 25 odst. 1 písm. a) zákona o státní sociální podpoře náklady na bydlení tvoří u bytů užívaných na základě nájemní smlouvy nájemné a náklady za plnění poskytované s užíváním bytu, nejsou-li tyto náklady zahrnuty do nájemného.

[27] Kromě náležitostí stanovených správním řádem musí žádost o dávku dle § 68 odst. 1 písm. e) zákona o státní sociální podpoře obsahovat doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy nebo na základě vlastnictví k nemovitosti, doklad o výši nájemného, nákladů za plnění poskytovaná s užíváním bytu a nákladů uvedených v § 25 odst. 1 písm. c), jde-li o žádost o příspěvek na bydlení; žádost o příspěvek na bydlení musí obsahovat také doklady

o skutečnostech rozhodných pro nárok na příspěvek na bydlení podle § 27a odst. 2 a prohlášení oprávněné osoby, že jeho celkové sociální a majetkové poměry mu neumožňují řešit problém bydlení jinak, než podáním žádosti o příspěvek na bydlení.

pokračování

[28] Z uvedených ustanovení vyplývá, že zákon o státní sociální podpoře jednoznačně váže přiznání příspěvku na bydlení pouze na užívání bytu. Zatímco zákon o státní sociální podpoře

ve znění účinném do 31. 12. 2014, neobsahoval vlastní definici bytu, do § 24 zákona o státní sociální podpoře byl s účinností od 1. 1. 2015 doplněn pátý odstavec, který konkrétně definuje pojem byt pro účely zákona o státní sociální podpoře; § 24 odst. 5 citovaného zákona stanoví, že „*bytem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.*“

[29] Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, že „§ 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře jasně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Výše uvedené podporuje též úmysl zákonodárce (*ratio legis*), který lze dovodit z důvodové zprávy k návrhu novely zákona o státní sociální podpoře provedené zákonem č. 252/2014 Sb.; tímto zákonem byl s účinností od 1. 1. 2015 doplněn do § 24 zákona o státní sociální podpoře právě odstavec 5 s tím, že nárok na příspěvek na bydlení se spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi (blíže viz sněmovní tisk č. 256/0, část druhá, Čl. III., bod 12., 7. volební období 2013 – 2017, digitální repozitář, www.psp.cz).“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2019, č. j. 6 Ads 269/2018-17). Na tento výklad Nejvyšší správní soud navázal v rozsudcích ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Ads 254/2019-16, ze dne 16. 12. 2019, č. j. 10 Ads 21/2019-23, nebo ze dne 29. 4. 2020, č. j. 3 Ads 78/2018-21. Judikatura Nejvyššího správního soudu se tedy ustálila na závěru, že výplata příspěvku na bydlení je možná, pokud je naplněna formální podmínka v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu (srov. Také rozsudky ze dne 26. 6. 2018, č. j. 9 Ads 253/2017-26, ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Ads 268/2017-28, nebo ze dne 18. 12. 2020, č. j. 5 Ads 83/2020-23).

[30] Stěžovatel z rozsudku NSS č. j. 1 Ads 85/2018-37 dovozuje, že pro účely příspěvku na bydlení lze za byt považovat i rodinný dům. Lze souhlasit s tím, že Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí vyslovil, že rodinný dům je z funkčního hlediska zároveň bytem. Zároveň Nejvyšší správní soud doplnil, že při splnění dalších předepsaných podmínek, které však v posuzované věci nebyly předmětem přezkumu, je třeba za byt pro účely příspěvku na bydlení považovat i rodinný dům. Jinými slovy, Nejvyšší správní soud v dané věci interpretoval § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře tak, že se vztahuje i na nájemce rodinného domu za splnění dalších zákonných podmínek.

[31] Jak již bylo uvedeno výše, stěžovatel uzavřel nájemní smlouvu, jejímž předmětem byl rodinný dům o velikosti 200 m² s příslušenstvím. Ve smlouvě je výslovně uvedeno, že dům se skládá ze dvou bytových jednotek: 3+1, 5+1 a že spolu s nájemcem budou dům užívat ještě další osoby (č. 1. 2/1 správního spisu). Ze sdělení Městské části Praha 8 dále

vyplývá, že dle dokumentace uložené ve správním archivu, konkr. dle kolaudačního rozhodnutí ze dne 8. 12. 2000, č. j. 2732/STO/00/866, vznikl v 1. patře nový samostatný byt. Stavba rodinného domu obsahuje 2 bytové jednotky (č. l. 2/8 správního spisu).

[32] Pokud stěžovatel požadoval příspěvek na bydlení, musel splnit všechny zákonem vyžadované podmínky, včetně doložení dokladu o tom, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy nebo na základě vlastnictví k nemovitosti, dokladu o výši nájemného, nákladů

za plnění poskytovaná s užíváním bytu a nákladů uvedených v § 25 odst. 1 písm. c) zákona o státní sociální podpoře. Správní orgán je povinen, nevyplývá-li ze zákona něco jiného, zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, přičemž účastník řízení je povinen mu za tímto účelem poskytnout veškerou potřebnou součinnost. Uvedené reflektuje i zákon o státní sociální podpoře, který žadateli o dávku ukládá povinnost osvědčit na výzvu úřadu práce skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu. Pokud tak žadatel neučiní, může mu úřad práce dávku nepřiznat, jestliže jej na zmíněný následek ve výzvě výslovně upozorní.

[33] V posuzované věci byl stěžovatel řádně vyzván k doplnění žádosti, a to do 8 dnů od doručení listiny; současně byl poučen o možných následcích nesplnění výzvy, tedy že může být zastavena výplata dávky, dávka odejmuta nebo nepřiznána. Výzva byla stěžovateli doručena dne 5. 11. 2021, přičemž stěžovatel zaslal po lhůtě, 18. 11. 2021 vyjádření, že užívá byt v 1. patře předmětného domu, na nějž žádal příspěvek na bydlení. K výši nákladů však stěžovatel doložil osvědčení o platbách za nájemné a služby za celý dům.

[34] Nejvyšší správní soud připomíná, že cílem zákona o státní sociální podpoře je pomoc osobám v nepříznivých sociálních situacích, zároveň však musí být nutně chráněna udržitelnost tohoto nastavení – náklady na státní sociální podporu hradí stát (§ 1 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře) a ani jeho zdroje nejsou bezbřehé. Proto je třeba zajistit, aby bylo uplatnění nároku na dávku co možná nejsnazší (příjemce dávky má např. povinnost rozhodné skutečnosti toliko osvědčit, nikoliv prokázat); na druhou stranu však dávka státní sociální podpory nesmí být poskytnuta tomu, kdo o ni požádá, ačkoliv na ni nemá nárok. Pokud stěžovatel tvrdí, že splnit požadavek správních orgánů doložit doklady týkající se konkrétního jednoho bytu je nemožné, a zamítnutí příspěvku z tohoto důvodu je absurdní, pak mu Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit. Součástí principu dobré správy a vstřícnosti vůči účastníkovi správního řízení není povinnost vyhovět žadateli, který nesplňuje zákonem stanovené podmínky. V tomto směru se neuplatní ani správní uvážení.

[35] Posouzení nároku na příspěvek na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře je vázáno ke konkrétnímu bytu a nákladům na bydlení s bytem spojeným. To znamená, že splnění zákonných podmínek posuzuje správní orgán ve vztahu k výdajům žadatele na bydlení spojeným s konkrétním bytem, nikoliv v rovině nákladů vynaložených za celý rodinný dům, v němž se konkrétní byt nachází. Žadatel k žádosti o přiznání příspěvku na bydlení dokládá informace

pokračování

o konkrétním bytě a nákladech s ním spojených a správní orgán rozhoduje o tom, zda žadatel má, či nemá nárok na příspěvek na bydlení.

[36] Primárně bylo odpovědností stěžovatele osvědčit všechny rozhodné skutečnosti, a to nejpozději v osmidenní lhůtě počítané od doručení výzvy k osvědčení těchto skutečností. Osmidenní lhůta uplynula dne 15. 11. 2021, a správní orgán I. stupně tedy mohl od té doby žádost zamítnout, přesto tak učinil teprve 30. 12. 2021, a stěžovateli tak ponechal více než dostatek prostoru pro doplnění veškerých podkladů.

[37] Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal žádný důvod, pro který by měl rozsudek městského soudu zrušit; napadený rozsudek netrpí vadou nesprávného právního posouzení. Městský soud se věcí stěžovatele řádně zabýval, přezkoumatelným způsobem se vypořádal

s relevantními žalobními námitkami, přitom nikterak nevybočil ze zákona ani z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost ze shora uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[38] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný byl ve věci úspěšný, nicméně právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti vůči neúspěšnému stěžovateli mu podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. prosince 2024

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu